

2. Лещенко Г. Стратегії аналізу структури наративу: лінгвокогнітивний аспект. URL: <https://tsj.journal.kspu.edu/index.php/tsj/article/view/449/441>

3. Російська дезінформація у Словаччині у січні 2023 року: аналітична записка проєкту Kremlin Watchers Movement. URL: <https://voxukraine.org/rosijska-dezinformatsiya-u-slovachchyni-u-sichni-2023-roku-analitchna-zapyska-proyektu-kremlin-watchers-movement>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-340-1-10>

Літвінчук І. С.,

кандидат юридичних наук,

асистент кафедри журналістики

Національного університету «Одеська юридична академія»

МЕДІАПРОСТІР У КРИЗОВИХ СИТУАЦІЯХ: РОЛЬ І ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЖУРНАЛІСТИКИ ТА МЕДІА

У сучасному світі медіапростір відіграє ключову роль у висвітленні та розповсюдженні інформації під час кризових ситуацій. Кризи можуть бути природними лихами, технологічними аваріями, політичними кризами, а також ситуаціями з глобальним впливом, такими як пандемія COVID-19. У цій доповіді розглядається роль та відповідальність журналістики та медіа в управлінні кризовими ситуаціями.

Медіапростір грає важливу роль у висвітленні кризових подій і має велике значення для суспільства та індивідів з наступних причин:

Інформаційна функція. Медіапростір є основним джерелом інформації для громадян під час кризових подій. Він забезпечує доступ до актуальної інформації про ситуацію, її розвиток, наслідки та рекомендації. Це допомагає громадянам бути свідомими про поточну ситуацію і приймати інформовані рішення.

Спільнота і взаємодія. Медіапростір об'єднує суспільні групи та індивідів, які можуть обговорювати події, висловлювати свої думки і обмінюватися досвідом через соціальні мережі, форуми та інші медіа-платформи. Це сприяє формуванню спільної свідомості та підтримці громадян під час кризових ситуацій.

Публічний тиск і контроль. Медіапростір може створювати публічний тиск на владу, вимагаючи прозорості, відповідальності і ефективних заходів для подолання кризи. Журналісти можуть

розслідувати події та виявляти можливі порушення прав громадян або корупційні схеми.

Психологічна підтримка. Медіапростір може надавати психологічну підтримку громадянам, які переживають стрес або тривожність під час кризових ситуацій. Він може надавати поради експертів та психологів, сприяючи збереженню психічного здоров'я.

Евакуація і допомога. Медіапростір може слугувати засобом організації евакуації та надання допомоги постраждалим. Інформація про безпеку, місця збору та засоби комунікації може бути вирішальними під час надзвичайних ситуацій.

Виховання громадян. Медіапростір може відігравати роль у вихованні громадян щодо правильної поведінки та підготовки до кризових ситуацій. Він може надавати рекомендації щодо збереження безпеки та дій у разі надзвичайної події.

Усі ці функції роблять медіапростір важливим інструментом управління кризовими ситуаціями та формування громадської свідомості під час кризових ситуацій. Правильна та об'єктивна інформація, яка надходить через медіапростір, може допомогти уникнути паніки, координувати дії громадян та владних структур, а також сприяти швидкому вирішенню кризових проблем.

Крім того, важливою роллю медіапростору є інформування громадськості про профілактичні заходи та можливість попередження кризових ситуацій. Наприклад, публічна кампанія про правила пожежної безпеки може допомогти запобігти пожежам. Таким чином, медіапростір може мати позитивний вплив на підготовку та реагування на кризові ситуації.

Проте важливо зазначити, що медіапростір також може бути джерелом дезінформації та маніпуляцій під час кризових ситуацій. Тому важливо мати критичне мислення та перевіряти інформацію, отриману через медіа, з різних джерел.

Загалом, медіапростір є невід'ємною частиною сучасного суспільства та грає ключову роль у висвітленні, реагуванні та управлінні кризовими подіями.

Медіа є основним засобом інформаційного обміну під час кризових ситуацій. Вони надають інформацію про стан справ, інструкції для громадян, аналізують причини і наслідки кризи. Медіа відіграють роль посередника між владою, рятувальними службами та громадськістю

Однак з великою роллю приходить і велика відповідальність. Медіа повинні дотримуватися етичних стандартів і надавати достовірну інформацію. Публікація недостовірних або панічних повідомлень може спричинити хаос і погіршити ситуацію в кризовій обстановці

Журналісти, що працюють у кризових ситуаціях, стикаються з численними викликами. Ось деякі важливі аспекти, які їм потрібно враховувати:

Безпека. Перш за все, журналісти мають дотримуватися заходів безпеки. Вони повинні бути обізнані з ризиками, пов'язаними з кризовою ситуацією, і дотримуватися всіх рекомендацій щодо захисту від небезпеки. Це може включати в себе використання захисного спорядження, дотримання відстані від небезпечних об'єктів і т. д.

Оперативність. Журналісти повинні оперативно отримувати та перевіряти інформацію, щоб надати актуальну та достовірну інформацію громадськості. Це може вимагати швидкого збору інформації на місці події, спілкування з очевидцями та представниками влади.

Етика. Під час кризових ситуацій важливо дотримуватися етичних стандартів журналістики. Журналісти повинні поводитися відповідально і обережно при висвітленні трагічних подій і не використовувати чутливі матеріали без належної обробки.

Психологічна підготовка. Робота в кризових ситуаціях може бути дуже стресовою. Журналісти повинні мати психологічну підготовку та знати, як керувати стресом та травмами під час висвітлення подій.

Співпраця. Журналісти часто працюють поруч з рятувальниками і іншими службами під час кризових ситуацій. Співпраця та здатність до комунікації є ключовими навичками в цих умовах.

Підтримка. Важливою є підтримка журналістів під час та після висвітлення кризових подій. Вони можуть потребувати допомоги у вирішенні психологічних та емоційних труднощів, які виникають у зв'язку з роботою в таких ситуаціях.

Висвітлення кризових ситуацій є важливою функцією журналістики, але це також вимагає від журналістів високої відповідальності і професіоналізму, а також готовності до роботи в умовах стресу та небезпеки.

Медіа мають важливу роль у суспільстві, особливо під час кризових ситуацій. Вони повинні виконувати свої функції відповідально та професійно, дбаючи про якість та достовірність інформації, а також про безпеку своїх журналістів та громадян. Дане дослідження підкреслює важливу роль медіа в кризових ситуаціях і визначає відповідальність журналістики та медіа перед громадськістю і суспільством у цих складних умовах.

Список використаних джерел:

1. Вартанова О. Державне регулювання медіа-простору: світовий досвід для України (на прикладі аудіовізуальних засобів масової комунікації) // <http://www.niss.gov.ua/Monitor/Marrch/07.htm>
2. Антикризові комунікації для громадських організацій. *Піранья. Закритий клуб піарників* : веб-сайт. URL: <http://piranhaclub.net/crisis/> (дата звернення: 18.08.2020).
3. Вісім правил кризових комунікацій – поради для місцевого самоврядування. URL: <https://decentralization.gov.ua/news/12353> (дата звернення: 28.02.2023).
4. Доктрина стратегічних комунікацій. URL: <https://ngu.gov.ua/wp-content/uploads/2022/12/vkr-11-0101.01-doktryna-strategichnyh-komunikacij-ngu.pdf.pdf> (дата звернення: 28.02.2023).
5. Зрада/перемога – антикризові комунікації. Practicum : веб-сайт. URL: http://practicum.space/antykryzovi_komunikatsiyi (дата звернення: 18.08.2020).
6. Кризові комунікації в часи пандемії: ресурси, інструменти та інсайти. *Громадський простір* : веб-сайт. URL: <https://www.prostir.ua/?kb=kryzovikomunikatsiji-v-chasy-pandemiji-resursy-instrumenty-ta-insajty> (дата звернення: 21.08.2020).
7. Мудрак Л. Комунікація і криза. Як громадам протистояти викликам і успішно діяти в період кризи. Київ : 2020.
8. Практичний посібник для працівників комунікаційних структур в органах влади. *Інститут масової інформації* : веб-сайт. URL: <https://imi.org.ua/advices/praktichniy-posibnik-dlya-pratsivnikov-komunikatsiynihstruktur-v-organah-vladi-chastina-2-i2363> (дата звернення: 18.08.2020).
9. Як організувати ефективні кризові комунікації? URL: http://practicum.space/crisis_communications (дата звернення: 28.02.2023).